

AMKIT-konsortion
toimintakertomus 2021

Sisällys

1. Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio (AMKIT-konsortio)	3
1.1 Konsortion yleiskokous	3
1.2 Konsortion johtoryhmä ja hallinto	3
1.3 Toiminnan painopisteet 2021	3
2. Strategisten tavoitteiden mukaisten suunnitelmien toteutuminen 2021	6
2.1 Avoimen toimintakulttuurin edistäminen	7
2.2 Kirjastojen rooli muuttuvissa oppimisympäristöissä	8
2.3 Digitaalisuuden ja teknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen	9
2.4 Osaamisen ja yhteistyön kehittäminen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen	9
3. Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö	11
Liitteet	14

1. Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio (AMKIT-konsortio)

AMKIT-konsortio on ammattikorkeakouluissa toimivien kirjastojen yhteistyöfoorumi ja edustaja, joka vahvistaa ammattikorkeakoulukirjastojen edellytyksiä toimia työelämälähtöisinä korkeakoulukirjastoina.

1.1 Konsortion yleiskokous

Yleiskokouksessa kutakin jäsentä edustaa ammattikorkeakoulun nimeämä edustaja. Kevätyleiskokouksessa 23.4.2021 käsiteltiin sääntömääräiset yleiskokousasiat, sekä vahvistettiin konsortion strategia 2021-2025. Kokous pidettiin verkkokokouksena.

Syysyleiskokouksessa 2.12.2021 käsiteltiin sääntömääräiset yleiskokousasiat, sekä saatiin katsaus ja keskusteltiin tieteellisten kirjastojen yhteistilastoinnin tulevaisuudesta. Kokous pidettiin verkkokokouksena.

1.2 Konsortion johtoryhmä ja hallinto

Johtoryhmä kokoontui lukukausien aikana noin kaksi kertaa kuussa parin tunnin ajan, vuoden 2021 aikana yhteensä 23 kertaa. Kaikki kokoukset järjestettiin verkkokokouksina.

Konsortion hallintoa hoiti Savonia-ammattikorkeakoulu konsortion puheenjohtajana toimivan Mira Jupin johdolla. AMKIT-konsortion sihteerinä toimi Kirsi Rönqvist.

Konsortion johtoryhmän jäsenet, ja asiantuntija- ja projektiryhmien jäsenet ovat listattuna liitteessä numero 1.

1.3 Toiminnan painopisteet 2021

AMKIT-konsortion strategia 2021-2025

Konsortion uutta strategiaa työstettiin alkuvuonna. Strategia esiteltiin AMKIT-verkostopäivissä 12.2.2021. Siellä saatujen kommenttien perusteella johtoryhmä muokkasi strategian sisältöä. Johtoryhmä hyväksyi strategian 31.3. ja se vahvistettiin kevätyleiskokouksessa 23.4.

AMKIT-konsortion uuden strategian visio on ”Mahdollistava konsortio ja avoimesti ja iloisesti yhdessä”. Strategiakaudella 2021-2025 keskeisiä teemoja ovat avoimuus, oppiminen, vaikuttavuus ja yhteistyö.

Konsortio pyrkii edistämään amk-kirjastolaisten yhteistyötä yhteisen viestintäalustan kautta sekä järjestämällä yhteisiä tapaamisia ammatillisten teemojen ympärille. Konsortio jatkaa aktiivista yhteistyötä nykyisten yhteistyökumppaneiden kanssa ja hakee ennakkoluulottomasti uusia kumppaneita. Vaikuttavuus syntyy amk-kirjastolaisten työn tuloksena. Konsortio tukee tätä mm. edistämällä kestävää kehitystä ammattikorkeakoulukirjastoissa. Kokemuksia ja käytäntöjä jakamalla sekä yhteistyöverkostoja luomalla avautuu uusia mahdollisuuksia tehdä työtä. Konsortio pyrkii paikallistamaan kirjastotyölle tärkeät aihealueet ja hankkimaan niistä yhteistä oppia amk-kirjastokentälle. Konsortio tukee ammattikorkeakoulukirjastoja, kun nämä kehittävät kansallisen avoimuuden linjauksia yhteistyössä muiden organisaatioidensa toimijoiden kanssa.

Tilastoinnin uudistaminen

Kansalliskirjasto lopetti tieteellisten kirjastojen yhteistilaston (KITT) ylläpidon vuoden 2020 tietoihin. Yhteistilastoinnin jatkuvuuden turvaamiseksi ja uudistamiseksi KITT-järjestelmää käyttäneet tieteelliset kirjastot perustivat syksyllä 2020 kaksi työryhmää. Toisen ryhmän tehtäväksi asetettiin sisältöjen suunnittelu (sisältötyöryhmä) ja toisen ryhmän tehtäväksi teknisten vaihtoehtojen selvittäminen (järjestelmätyöryhmä). Ryhmien amk-edustajat on kirjattu liitteeseen 2.

Työryhmät jatkoivat työtään vuonna 2021. Sisältötyöryhmä karsi KITT-tilastoon kerätyjä sisältöjä pyrkien ottamaan huomioon nykyaikaisen ammattikorkeakoulukirjaston toiminnat ja tarpeet. Järjestelmätyöryhmä selvitti uuden tilastojärjestelmän rakentamista sekä vanhan järjestelmän säilyttämistä ja muokkaamista. Tilastoinnista keskusteltiin useaan otteeseen eri foorumeilla. Korkeakoulukirjastojen johtajille ja asiantuntijoille järjestettiin tilastowebinaari 27.1. ja KITT tilastojärjestelmäkokous pidettiin 15.4. Tilastojärjestelmän väliraportti ilmestyi toukokuussa 2021.

Tieteellisten kirjastojen kokouksen (7.10.) aiheena oli tieteellisten kirjastojen yhteistilastoinnin tulevaisuus. Kokouksessa käsiteltiin CSC:n laatimaa esiselvitystä ja työryhmien sen pohjalta tekemiä suosituksia. KITT2:n siirtämistä CSC:n ylläpidettäväksi ei pidetty varteenotettavana vaihtoehtona. Kokouksessa päätettiin edetä hajautetulla mallilla, jossa kirjastot itse julkaisevat tilastonsa esimerkiksi verkkosivuillaan. Tilastotietojen vertailukelpoisuus kuitenkin varmistetaan mahdollisesti hyödyntämällä kirjastosektoreiden panosta.

Päätökset korkeakoulukirjastojen tilastoinnista tehdään vuonna 2022. Näin ollen jokainen korkeakoulukirjasto tilastoi väliaikaisesti vuoden 2021 tiedot haluamallaan tavalla ja haluamassaan laajuudessa.

Konsortion viestinnän tarkastelu ja uudistaminen

Konsortion strategian 2021-2025 teemojen (avoimuus, oppiminen, vaikuttavuus, yhteistyö) edistäminen herätti tarpeen tarkastella ja uudistaa konsortion viestintää. Johtoryhmä kävi läpi konsortion kaikki viestintäalustat ja niiden sisällöt. Konsortion viestinnän uudistamistyö jatkuu vuonna 2022.

Johtoryhmä keskusteli konsortion siirtymisestä sähköiseen allekirjoitukseen ja arkistointiin. Tarkemmat selvitykset ja päätökset niistä siirtyivät vuodelle 2022.

Konsortio hankki uutiskirjepalvelu Creamailerin käyttöönsä. Uutiskirjeissä on tarkoitus esimerkiksi kertoa johtoryhmän kokouksissa käsitellyistä asioista ja työryhmien kuulumisia. Samalla myös päätettiin aktivoida konsortion käytössä jo oleva Slack-alusta herättelemällä keskustelua alustalle luoduissa uusissa kanavissa. Johtoryhmä jatkaa kokonaisuuden työstämistä viestintätyöpajoissa tulevan vuoden aikana. Näillä toimilla tavoitellaan parannusta konsortion tiedotukseen sekä vaikuttavuuteen.

Konsortion 20-vuotisjuhla

Konsortion 20-vuotisjuhlien suunnittelu käynnistettiin keväällä 2020. Juhlien suunnittelua jatkettiin vuonna 2021, jolloin suunnitteluryhmä kokoontui verkossa 12 kertaa. Tapahtuma nimettiin ”AMKIT-konsortio juhlii - Timanttista duunii jo 20 vuotta”. Aiemmin päätettyjen teemojen (tulevaisuus, robotiikka, tekoäly) pohjalta suunniteltiin juhlapäivän (3.12.2021) ohjelma, joka koostui kolmesta kokonaisuudesta: aamupäivän työpajat, iltapäivän seminaari ja iltajuhla.

Työpajat oli tarkoitus järjestää Laurean Tikkurilan kampuksella. Niiden aiheina olivat E-kirjojen saavutettavuus ja sen opastus amk-kirjastoissa (Rebecca Laaksonen, Celia), Kirjastot ja kestävä kehitys (Harri Sahavirta, Helsingin kaupunginkirjasto), Kokoelman muutokset, avoimuus ja digitaalisuus (Jussi Kärki, SAMK) ja Uusi arki: minkälaista on koronan jälkeinen elämä? (Pekka Uotila, XAMK). Työpaja-osuuteen ilmoittautuneiden piti valita yksi pajoista.

Iltajuhla ja sitä edeltävä seminaari suunniteltiin pidettäväksi tiedekeskus Heurekassa. Seminaarin pääpuhujaksi tilattiin historian- ja tulevaisuudentutkija Otto Tähkäpää. Muut puhujat olivat Harri Ketamo (HeadAI Oy), Kari Lämsä (Keskustakirjasto Oodi) ja Kati Kalliomäki (Verohallinto). Seminaariin järjestettiin myös etäosallistumismahdollisuus. Iltajuhlan ohjelmaan oli suunniteltu ennen buffet-illallista puheita, palkitsemisia ja taikuriesitys.

Johtoryhmä vahvisti suunnitteluryhmän ehdotukset juhlien ohjelmasta, aikataulusta ja käytännönjärjestelyistä, sekä laati listan juhliin kutsuttavista kutsuvieraista. Kvak-palkinto päätettiin jakaa juhlassa kolmelle amk-kirjastolaiselle, mutta palkinnon nimi muutettiin tilanteeseen paremmin

sopivaksi. Ammattikorkeakoulukirjastojen työntekijöitä kannustettiin ehdottamaan ”Hyvä tyyppi” -palkinnon saajia. Johtoryhmä valitsi palkittavat saatujen ehdotusten ja niiden perusteluiden perusteella.

Koronatilanteen nopea muuttuminen teki 20-vuotisjuhlien suunnittelusta haastavaa. Pitkälle syksyyn näytti siltä, että juhlat pystytään järjestämään suunnitellusti Vantaalla. Vain viikkoa ennen juhlapäivää koronatilanne kuitenkin muuttui sellaiseksi, että johtoryhmä katsoi, ettei tapahtumaa voida järjestää turvallisesti. Suunnitteluryhmä sai tehtäväksi muokata juhlien ohjelman sopivaksi verkkoon sekä toteuttaa juhlan etätapahtumana. Työpajojen järjestäminen katsottiin liian haasteelliseksi nopean aikataulun vuoksi, mutta seminaarin ohjelma pystyttiin siirtämään kokonaisuudessaan verkkoon iltajuhlaan suunniteltujen puheiden ja palkitsemisien kanssa.

Konsortion 20-vuotisjuhlista kerrotaan lisää toimintakertomuksen kohdassa 2.4. Suunnitteluryhmän jäsenet on lueteltu liitteessä 1. Suunnitteluryhmän artikkeli Kreodin numerossa 4/2021: <https://www.kreodi.fi/arkisto/artikkelit/pian-juhlitaan-amkit-konsortio-tayttaa-20-vuotta.html>

Lausuntopyynnöt

Konsortio on lausunut aktiivisesti, ja myös lausunto- ja kommentointipyynnöt ovat lisääntyneet. Konsortion yhteiskunnallinen vaikuttavuus on tämän myötä kasvanut. Konsortio antoi vuoden aikana viisi lausuntoa ja vastasi kolmeen kommentointipyynnöön. Monet niistä käsittelivät avointa tiedettä ja tutkimusta. Annetut lausunnot ja kommentoinnit on listattu liitteessä 1.

AMKIT-konsortio antoi lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetuin lain 184 §n muuttamisesta. Korkeakoulukirjastojen näkökulmasta lakiin ehdotetut muutokset olivat pääosin positiivisia. Merkittäviä asioita kirjastojen kannalta ovat tiedonlouhinta, kopioiden valmistaminen teoksista ja tekijän oikeus rinnakkaistallentaa julkaisunsa.

2. Strategisten tavoitteiden mukaisten suunnitelmien toteutuminen 2021

AMKIT-konsortion strategisia kehittämistavoitteita edistettiin syysyleiskokouksessa 2020 hyväksytyn toimintasuunnitelman 2021 mukaisesti. Konsortio jatkoi vuonna 2021 samojen painopisteiden edistämistä kuin vuonna 2020. Painopisteet olivat Avoimen toimintakulttuurin edistäminen, Kirjastojen rooli muuttuvissa oppimisympäristöissä, Digitaalisuuden ja

teknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen sekä Osaamisen ja yhteistyön kehittäminen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen.

2.1 Avoimen toimintakulttuurin edistäminen

Avoimen toimintakulttuurin asiat olivat vahvasti esillä ammattikorkeakoulukentällä, ja konsortio seurasikin aktiivisesti avoimen toimintakulttuurin edistymistä. Konsortio allekirjoitti Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksen 2020-2025 sekä kommentoi kahta Avoimen koordinaation tuottamaa linjausta. Johtoryhmän kokouksissa käsiteltiin mm. kotimaisten tiedejulkaisujen saatavuutta, avoimen julkaisemisen maksuja ja avoimen tieteen seurantamallia. Aiheista keskusteltiin myös Kirjastonjohtajien kahveilla. Konsortio tuki Avoin TKIO-verkoston toimintaa tarjoamalla verkostolle työkaluja (postituslista, uutiskirje) sekä järjestämällä yhteisen webinaarin (12.11.) saalistajajulkaisuista ja niiden tunnistamisesta. Ammattikorkeakoulukirjastojen henkilökuntaa osallistui useisiin avointa tiedettä ja tutkimusta edistäviin asiantuntija- ja työryhmiin. Nämä on listattu liitteessä 2.

Metatietoryhmä

Ryhmällä oli vuoden aikana neljä etäkokousta ja asioita työstettiin myös sähköpostitse. Ryhmän jäsenet on lueteltu liitteessä 1.

Ryhmä järjesti AMKIT-verkostopäiville kuvailutyöpajan ja toteutti kyselyn ammattikorkeakoulukirjastojen metatietoasiantuntijoille. Kyselyssä selvitettiin mm. kokemuksia kuvailutyöstä eri kirjastojärjestelmissä, kuvailuun käytettävää työaika ja koulutustarpeita. Ryhmällä oli esitykset Melindan kevätwebinaarissa sekä Yhdessä eteenpäin korkeakoulujen Melinda-Koha-kuvailutyössä -webinaarissa. Ryhmä kommentoi kansallista kuvailupolitiikkaa sekä valmisteli esityksen ammattikorkeakoulukirjastojen kuvailutyöstä Melinda-ohjausryhmälle.

Ryhmässä käsiteltiin mm. seuraavia teemoja: tutkimusaineistojen kuvailu ja metatiedot, e-aineiston hankinta ja kuvailu eri kirjastojärjestelmissä sekä RDA-linjaukset.

Tiedonkulku kansallisten ryhmien ja ryhmän välillä oli aktiivista. Ryhmän jäsenten osallisuudet kansallisten työryhmien toimintaan on lueteltu liitteessä 2.

Theseuksen kehittämistyö vuonna 2021

Vuoden 2021 suurin ponnistus oli Theseuksen käyttörajatun kokoelman valmistelu ja käyttöönotto. Theseus-kehittämisryhmä ja Kansalliskirjaston asiantuntijat kokoontuivat yhteiseen laatupalaveriin kaksi kertaa. Lisäksi järjestettiin useampi webinaari, sekä yhteispalavereja käyttörajattujen kokoelmien ja Wihi-integraation tiimoilta.

Käyttörajattu kokoelma on osio Theseuksessa, johon on mahdollista tallentaa ne julkiset työt, joita ei haluta tallentaa avoimeen internettiin. Aiemmin tällaisia töitä tallennettiin julkisen julkaisuarkiston sijasta erilaisiin sisäisiin sähköisiin arkistoihin ja ammattikorkeakoulujen sisäverkkoihin. Pilottiammattikorkeakouluille (KAMK, LAB, Laurea, Oamk, Samk, SeAMK, Savonia ja Tamk) käyttörajattu kokoelma avattiin Kansalliskirjaston kanssa sovitus 31.8.2021 tapahtuneen katkon aikana. Loppuvuodesta valmisteltiin seuraavaa aaltoa.

Theseukseen liittyviä periaatteellisia kysymyksiä selviteltiin keväällä 2021 ja niistä järjestettiin webinaari toukokuussa ennen käyttöönottoa. Webinaarissa käytiin innokasta keskustelua. Theseuksen käyttörajatuille kokoelmalle luotiin oma lisenssi.

Käyttörajatun kokoelman yhteydessä otettiin käyttöön uusi haka-attribuutti edu.person.studentaffiliation. Uusitun Haka-attribuutin myötä muutamissa ammattikorkeakouluissa ilmeni ongelmia opiskelijoiden Theseus-kirjautumisessa. Näitä selviteltiin pari viikkoa tiiviisti ammattikorkeakoulujen Theseus-vastaavien, niiden tietohallinnon ja Kansalliskirjaston kanssa. Samoin siirtoihin avoimesta käyttörajattuun kokoelmaan oli aluksi tietokannassa ongelmia, mutta Kansalliskirjasto sai korjattua asian.

Elokuun lopulla, syyskuun alussa sekä marraskuun lopulla Theseus-toimisto järjesti kolme tiedotustilaisuutta muuttuneista käytänteistä. Lisäksi Theseus-toimisto järjesti rinnakaistallentajien aamukaffet -tilaisuuksia kaksi kertaa lukukaudessa. Tilaisuudet on koettu hyödyllisiksi.

Suomen suurimman julkaisuarkiston 200 000. tallennuksen rajapyykki saavutettiin marraskuussa 2021, kun Metropolian opiskelija Eetu Helakari tallensi opinnäytetyönsä. Eetu palkittiin tallennuksesta sadan euron lahjakortilla AMKIT-konsortion 20-vuotisjuhlassa.

Yhteistyössä Eduixin kanssa määriteltiin Theseuksen integraatiota opinnäytetyöprojektien ohjaus- ja hallintajärjestelmä Wihiin. Toistaiseksi integraatio ei ole vielä tuotannossa. Opinnäytteiden pitkäaikaissäilyttämistä selvitettiin edelleen ja Kansalliskirjasto järjesti asiasta webinaarin ”Julkaisuarkistojen aineistot pitkäaikaissäilytykseen?” 9.12.2021. Myös AMKIT-konsortioista oli webinaarissa kommenttipuheenvuoro:

<https://www.doria.fi/handle/10024/182801>.

Theseus-toimiston asiantuntijat ovat osallistuneet monin tavoin myös Avoin TKIO -verkoston toimintaan.

2.2 Kirjastojen rooli muuttuvissa oppimisympäristöissä

Avointen oppimisympäristöjen merkitys korostui korona-aikana. Useat ammattikorkeakoulukirjastot linkittivät kokoelmiinsa Avoimen oppimateriaalin kirjaston kokoelmia ja markkinoivat niitä asiakkailleen. Kirjastot tuottivat myös yhteisiä avoimia oppimateriaaleja. Korkeakoulujen yhteinen Digivisio 2030 hanke oli esillä johtoryhmässä.

Digivisio tulee vaikuttamaan ammattikorkeakoulukirjastojen toimintaan, mutta kirjastojen rooli hankkeessa on vielä jäsentymätön.

Pedagogiikkaryhmä

Pedaryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana 17 kertaa. Työpanos kohdennettiin suurimmaksi osaksi Avoimet oppimateriaalit tiedonhaussa -yhteiskehittämiprojektin suunnitteluun ja toteuttamiseen. Avoimet oppimateriaalit -kehittämisyhmä kokoontui kuusi kertaa.

Oppimateriaalien tuottaminen tapahtui pienryhmissä. Pedaryhmän jäsenet osallistuivat myös pienryhmätyöskentelyyn. Avoimet oppimateriaalit -kehittämisyhmän listalla on 13 henkilöä + pedaryhmän jäsenet. Pedaryhmä tuotti kolme artikkelia ja esityksen Kirjastoverkkopäiville.

Artikkelit:

Elenius, L., Karjalainen, R-L. & Kiuru, E. (2021). Materiaaleja tiedonhankinnan opetukseen: ei tullut yhtä - tuleekin monta. Kreodi (1). URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202102225582>

Elenius, L., Karjalainen, R-L., Kiuru, E., Kunnela, A. Laineenoja, E. & Mäkynen, M. (2021). Yhdessä ja pala kerrallaan. Kreodi (2). URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021040910010>

Elenius, L. & Kiuru, E. (2021). Ensimmäiset tiedonhankinnan oppimisen avoimet oppimateriaalit saatavissa. Kreodi (3). URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021060634288>

2.3 Digitaalisuuden ja teknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen

AMKIT-konsortio on jo jonkin aikaa pyrkinyt lisäämään kaikkien amk-kirjastoissa työskentelevien mahdollisuuksia osallistua konsortion järjestämiin tapahtumiin. Tästä syystä esimerkiksi webinaareja, erilaisia koulutustapahtumia ja työpajoja on järjestetty verkkovälitteisesti. Korona on vauhdittanut tätä kehitystä ja viime aikoina osallistujamäärät erilaisiin verkkotapahtumiin ovat lisääntyneet. Konsortio panostaa edelleen hyvien verkkoviestintäkäytäntöjen kehittämiseen, että mahdollisimman monella ammattikorkeakoulukirjastolaisella olisi mahdollisuus osallistua konsortion toimintaan. Edelleen tullaan järjestämään myös kasvokkaiseen kohtaamiseen perustuvia tapahtumia.

2.4 Osaamisen ja yhteistyön kehittäminen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen

Kirjastonjohtajien kahvit

Kirjastonjohtajien kahvit alkoivat helmikuussa 2021. Ammattikorkeakoulukirjastojen johtajille tarkoitetut vapaamuotoiset keskustelutilaisuudet verkossa korvasivat KIRJOWebinaarit. Vuonna 2021 Kirjastonjohtajien kahvit järjestettiin 10 kertaa. Tapaamisten aiheina olivat työryhmäkuulumiset ja ajankohtaiset asiat, kuten Theseuksen kehittäminen, tilastointijärjestelmän tilanne, kestävä kehitys, sekä avoimen tieteen ja julkaisemisen asiat.

Keskustelutilaisuuksiin oli myös kutsuttu yhteistyöhenkilöitä. Toukokuussa (7.5.) Anttoni Lehto (Turun amk) kertoi Datakatalogista datanhallinnan työkaluna, Minna Ala-Mantila ja Hanna-Mari Puuska (CSC) Justuksen kehittämisestä, ja Hanna Lahtinen (Laurea) Avoimen tieteen ja tutkimuksen kansallisen ohjausryhmän toiminnasta. Elokuussa (27.8.) Kirjastonjohtajien kahveilla oli vieraita Kansalliskirjastosta. Tällöin Nina Hyvönen kertoi Kansalliskirjaston ajankohtaisista asioista, Taru Kuhalampi avoimista oppimateriaaleista, Susanna Eklund kestävästä kehityksestä, ja Arja Tuuliniemi Ammattilehdet avoimiksi -projektista sekä FinELib ohjausryhmästä. Myöhemmin syksyllä Seliina Päälylsaho esitteli Avoimen tieteen seurantamallia (1.10.), Johanna Vesterinen kertoi Varastokirjaston kuulumisia (19.11.), ja Nina Hyvönen Kansalliskirjastosta oli mukana keskustelemassa ammattikorkeakoulukirjastoja puhuttavista asioista (17.12).

AMKIT-verkostopäivät

AMKIT-verkostopäivät pidettiin 12.2.2021 verkossa Zoom-ohjelmalla klo 9.00-16.00. Osallistujia webinaarissa oli noin 200.

Aamupäivän punaisena lankana oli ammattikorkeakoulujen tulevaisuuden näkymät. Tilaisuus alkoi konsortion strategian 2021-2025 esittelyllä. Strategiasta kerättiin osallistujilta kommentteja Jamboard-alustalle. Tämän jälkeen pääpuhuja Saku Tuominen puhui aiheesta ”Miten teen omaa tulevaisuutta”, ja Arenen toiminnanjohtaja Petri Lempinen kertoi ammattikorkeakoulujen tulevaisuuden näkymistä ja haasteista. Iltapäivällä osallistujat pohtivat ja keskustelivat pienryhmissä erilaisten teemojen parissa. Heidät jaettiin ennakoilmoittautumisten perusteella seuraaviin ryhmätyöhuoneisiin: Ammattilehtiartikkelien rinnakaistallentaminen, E-aineistot, Kuvailu, Missä mennään tiedonhaun opetuksessa, Monikanavainen asiakaspalvelu, Pelit amk-kirjastossa. Tilaisuus päättyi koontiin pienryhmien keskusteluista.

Kreodin numerossa 2/2021 julkaistiin artikkeli vuoden 2021 AMKIT-verkostopäivistä: <https://www.kreodi.fi/arkisto/artikkelit/ennatysyleiso-amkit-verkostopäivilla>

AMKIT-konsortion 20-vuotisjuhla

Vallitsevan koronatilanteen vuoksi AMKIT-konsortion 20-vuotisjuhla järjestettiin verkossa Zoom-ohjelmalla 3.12.2021 klo 12-15. Tilaisuuteen osallistui noin 180 henkilöä.

Ohjelma alkoi konsortion puheenjohtajan puheella ja palkintojen jaolla. Tilaisuudessa palkittiin 200 000. Theseus-työ, sekä kolme amk-kirjastolaista sai ”Hyvä tyyppi” -palkinnon. Lisäksi julkistettiin vuoden 2021 KirjastoMOVE-kilpailun voittaja. Tämän jälkeen pääpuhuja Otto Tähkäpää kertoi aiheesta ”Ei miten, vaan miksi - osaamisen, oppimisen ja työn tulevaisuudet”. Tähkäpäää seurasi kolme lyhyempää esitystä: Keskustakirjasto Oodin palvelupäällikkö Kari Lämsä puhui Oodin työkultuurista, Verohallinnon viestintäpäällikkö Kati

Kalliomäki kertoi Verohallinnon viestinnästä, ja HeadAI Oy:n Harri Ketamo esitteli ennustamisen osaamistyökalua, jolla voidaan käsitellä valtavia datamassoja. Päivä päättyi yhteiseen maljojen nostoon 20-vuotiaalle konsortiolle.

Kreodin numerossa 5/2021 julkaistiin artikkeli juhlaseminaarista:

<https://www.kreodi.fi/arkisto/artikkelit/timanttista-duunia-jo-20-vuotta-amkit-konsortion-juhlaseminaari>

Avauspuhe julkaistiin myös Kreodissa: <https://www.kreodi.fi/arkisto/artikkelit/me-olemme-amkit-konsortio.html>

Kreodi

Vuonna 2021 Kreodi ilmestyi viisi kertaa, kevään lehden 1/2021 teema oli Avoin toimintakulttuuri ja lehden 3/2021 teema Avoin TKI ja oppiminen. Loppusyksyksi valmisteltiin toimituskunnan työpajaa, mutta se peruuntui koronarajoitusten takia.

3. Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

AMKIT-konsortion edustajat kansallisissa toimielimissä ovat listattuna toimintakertomuksen liitteessä numero 2. AMK-kirjastolaisten kansainvälinen yhteistyö ja toiminta on listattu liitteessä numero 3.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Theseus-sopimus päivitettiin. AMKIT-konsortio valmisteli yhdessä Arenen kanssa lausuntoja tekijänoikeuslainuudistuksesta, tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisista tavoitteista sekä julkisen hallinnon tiedon laatukriteereistä. AMKIT-konsortiolta pyydettiin syötteitä Arenen strategian valmisteluun.

Ammattikorkeakoulujen it-johtajien verkosto AAPA

AMKIT-konsortion puheenjohtaja on tavannut säännöllisesti AAPA-verkoston kirjastoyhteistyöhenkilöitä ja keskustellut yhteisistä ajankohtaisista asioista. Theseuksen HAKA-kirjautumisuudistus saatiin maaliin yhteistyössä AAPA-verkoston kanssa.

Kansalliskirjasto

Kansalliskirjaston johtokunta kokoontui 4 kertaa verkossa. Kokouksissa käsiteltiin asetuksessa johtokunnalle määrätyt asiat, joita ovat mm. toiminta- ja taloussuunnitelman vahvistaminen sekä toiminnan raportointi ja tilinpäätös. Lisäksi vahvistettiin FinELib-konsortion, Melinda-kuvailuyhteistyön, Finto-palvelun ja Kotoistuspalvelujen ohjausryhmien nimeämiset ja säännöt kaudelle 2021-2024, sekä Kansalliskirjaston kuvailupolitiikka ja viestintäohjelma.

Ajankohtaisina asioina käsiteltiin pandemian vaikutuksia Kansalliskirjaston toimintaan, työhyvinvointikyselyn tuloksia ja kehittämistoimia, tekijänoikeuslain lausuntoa ja

ylikirjastonhoitajan rekrytointia. Johtokunnan esityslistojen, muistioiden ja linjausten todettiin olevan julkisia asiakirjoja, ja johtokunnan kokousmuistiot ovat avoimesti verkossa luettavissa vuodesta 2020 alkaen. Kokouksissa esiteltiin palveluja, mm. Kansalliskirjaston bibliografiapalvelut, tutkijapalveluita ja oppimisen palveluita.

FinELib

Elektronisten aineistojen hankinnassa kansallista yhteistyötä tehtiin FinELib-konsortiossa kuten on tehty jo pidemmän aikaa. Kansalliskirjaston johtokunta nimitti uuden FinELib-ohjausryhmän keväällä ja vahvisti sille uudet säännöt lokakuussa 2021. Ohjausryhmä ehti kokoontua vain kolme kertaa syyskauden aikana. Edellisen ohjausryhmän nimittämä kustannustenjakotyöryhmän työ valmistui keväällä 2021. Ensimmäisessä kokouksessa ohjausryhmä päätti kustannustenjakotyöryhmän esityksen mukaisesti, että uutta omaa kustannustenjakomallia ei oteta käyttöön ja nykyistä jakomallia ei tulla enää uusissa tilauksissa käyttämään. Siten konsortion oma kustannustenjakomalli jää pois käytöstä nykyisten sopimusten umpeuduttua. Sen jälkeen kaikissa tilauksissa käytetään suoraan kustantajien antamia organisaatiokohtaisia hintoja. Syksyn aikana ohjausryhmä keskusteli FinELib-konsortion palveluvisiona, lisensiointiperiaatteista sekä aineistovalinnan uudistamisesta aineistohankintoihin liittyvien päätösten lisäksi.

Yliopistokirjastojen verkosto FUN

Yliopistokirjastojen verkosto FUN:n ja AMKIT-konsortion puheenjohtajat keskustelivat useamman kerran yhteisistä asioista, kuten avoimesta tieteestä, tieteellisten aineistojen hankinnasta ja kustannuksista, pitkäaikaissäilyttämisestä ja Digivisiosta.

Kirjastot.fi yhteistyöryhmä

Kirjastot.fi koordinaatioryhmä kokoontui v. 2021 kaksi kertaa. Koordinaatiotyöryhmän kokousmuistiot ovat luettavissa osoitteessa

https://www.kirjastot.fi/koordinaatioryhma?language_content_entity=fi.

Koordinaatioryhmässä on paneuduttu mm. Yleisten kirjastojen valtakunnallisen kehittämistehtävän (VAKE) toimintakertomukseen ja katsauksiin sekä eri kirjastosektorien ajankohtaisiin kuulumisiin.

Varastokirjasto

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Varastokirjastolle hankeavustuksen kaukolainauksen kehittämishanke Airutille. Tavoitteena on toteuttaa asiakastoiminen Varastokirjaston aineiston kaukolainaus ja artikkelien välityspalvelu 2021-2022 aikana. AMK-kirjastoilla oli edustaja Varastokirjaston johtokunnassa.

Yhteiskirjastot

AMKIT-konsortion jäsenkirjastoista yhteiskirjastoina toimivat LUT-tiedekirjasto (LAB amk), Lapin korkeakoulukirjasto (Lapin AMK), Oulun yliopiston kirjasto (Oamk), Tampereen yliopiston kirjasto (TAMK) ja Tritonia (VAMK, NOVIA).

Liitteet

Liite 1: Joryn jäsenet, asiantuntija- ja projektiryhmien jäsenet sekä annetut lausunnot vuonna 2021	15
Liite 2: Konsortion edustajat kansallisissa toimitelmissä	18
Liite 3: AMK-kirjastolaisten osallistuminen kansainväliseen yhteistyöhön ja toimintaan	22

Liite 1:**Johtoryhmän jäsenet, asiantuntija- ja projektiryhmien jäsenet sekä annetut lausunnot vuonna 2021****AMKIT-konsortion johtoryhmä 2021**

- Puheenjohtaja Mira Juppi (Savonia)
- Varapuheenjohtaja Jaana Latvanen (SeAMK)
- Varapuheenjohtaja Teemu Makkonen (JAMK)
- Susanna Kinnari (Diak)
- Sinikka Luokkanen (HAMK)
- Pekka Uotila (XAMK)
- Miia Willman (LAB/LUT-tiedekirjasto)
- Sihteeri Kirsi Rönqvist (Savonia)
- Talusasiantuntija Hellevi Hakala (Metropolia) 18.2.2021 - 31.12.2021 & Kaisu Sallasmaa (Metropolia) 14.1.2021 - 17.2.2021

AMKIT-konsortion asiantuntija- ja projektiryhmät 2021**Metatietoryhmä**

- Puheenjohtaja Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)
- Taru Fröjdholm (Centria)
- Mari Isokoski (Haaga-Helia)
- Mervi Kivirinta (Diak)
- Anna Kanerva Lamppu (Metropolia)
- Marja Puntalo (Haaga-Helia)
- Silja Saarikoski (SeAMK)
- Irina Vikman (HAMK)

Pedagogiikkaryhmä

- Puheenjohtaja Riitta-Liisa Karjalainen (Kamk)
- Leena Elenius (SeAMK)
- Arja Kunnela (JAMK)
- Eerika Kiuru (HAMK)
- Elina Laineenoja (SAMK)
- Mari Mäkynen (VAMK/Tritonia)

Theseus-kehittämisryhmä

- Puheenjohtaja Mira Juppi (Savonia)
- Minna Marjamaa (Laurea)

- Tiina Tolonen (Oamk)
- Minna Koistinen (Oamk)
- Hanna Lahtinen (Laurea)
- Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)
- Antti Nyqvist (Haaga-Helia)

Kreodin toimituskunta:

- Minna Marjamaa (Laurea)
- Hellevi Hakala (Metropolia)
- Noora Kontturi (Karelia)
- Terhi Kaipainen (XAMK)
- Annamari Pudas (Lapin korkeakoulukirjasto)
- Riikka Sinisalo (LUT-tiedekirjasto)
- Tiina Tolonen (Oamk)

Kansallinen käyttäjäkysely -työryhmä:

- Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)
- Susanna Kinnari (Diak)
- Anna Mikkonen (HAMK)

AMKIT-konsortion 20-vuotisjuhlien suunnitteluryhmä:

- Noora Montonen (Laurea)
- Katja Pihkasalo (JAMK)
- Anna Laakkonen (Laurea)
- Terhi Kaipainen (XAMK)
- Kirsi Rönqvist (Savonia)
- Kaisu Sallasmaa (Metropolia)

Annetut lausunnot:

Lausunto kansainvälisen standardin ISO 3297:2021 ”Tieto ja dokumentointi. Jatkuvan julkaisun kansainvälinen standarditunnus (ISSN)” suomenkielisestä käännöksestä 14.4.2021

Lausunto ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisiksi tavoitteiksi 30.4.2021

Kommentit ratkaisumalleihin kotimaisten tiedejulkaisujen avoimelle saatavuudelle 10.6.2021

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi tutkimustietovarannosta 6.8.2021

Lausunto julkisen hallinnon tiedon laatukriteereistä 30.9.2021

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 184 §n muuttamisesta 29.10.2021

Kommentit avoimen tieteen seurantamallin luonnokseen 29.10.2021

Kommentit toimintakulttuurin avoimuuden linjausluonnokseen 8.12.2021

Liite 2:**AMKIT-konsortion edustajat ja ammattikorkeakoulujen kirjastolaisten osallistuminen kirjastoalan kansallisiin toimitelmiin 2021****ALMA-kirjastojen ohjausryhmä:**

Minna Koistinen (Oulun yliopiston kirjasto)

Amkien avoin TKIO-verkoston ohjaamo:

Mira Juppi (Savonia)

Hanna Lahtinen (Laurea)

Jaana Latvanen (SeAMK)

Minna Marjamaa (Laurea)

Anna Mikkonen (HAMK)

Antti Nyqvist (Haaga-Helia)

Tiina Tolonen (OY/OAMK)

Automaattisen sisällönkuvailun työryhmä:

Taru Fröjdholm (Centria)

BMF (Bibliothecarii Medicinae Fenniae ry):

Heli Vilja-Sarromaa (LUT-tiedekirjasto)

Digitaalisen kulttuuriperinnön pyöreä pöytä:

Mira Juppi (Savonia), korkeakouluedustaja

FinELib aineistovalinnan uudistaminen -projektin työryhmä:

Tuulikki Hattunen (Turun amk)

Sari Soininen (Metropolia)

Tapio Salmela (XAMK)

FinELib Ammatillisten lehtien avoimuus -työryhmä:

Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)

Anna Laakkonen (Laurea)

Hanna Lahtinen (Laurea)

Antti Nyqvist (Haaga-Helia)

FinELib Avoimen julkaisemisen kokonaiskustannukset -työryhmä:

Kaisa Haapa-Aho (Tampereen yliopisto)

Anna Laakkonen (Laurea)

Sinikka Luokkanen (HAMK)

FinELib FullIOA-projekti:

Katja Laitila (HAMK)

FinELib-kustannustenjakoryhmä:

Sinikka Luokkanen (HAMK)

FinELib-ohjausryhmä:

Sinikka Luokkanen (HAMK), varajäsen Hanna Lahtinen (Laurea)

Pekka Uotila (XAMK), varajäsen Mira Juppi (Savonia)

Finna-konsortioiryhmä:

Hanna Saario (Diak), varajäsen Minna Kivinen (HAMK)

Finn-ARMA-verkosto Julkaisutiedonkeruun yhteistyöryhmä:

Ilkka Nokelainen (LUT-tiedekirjasto)

Johanna Kiviluoto (LUT-tiedekirjasto)

Riikka Sinisalo (LUT-tiedekirjasto)

Mika Pullinen (LUT-tiedekirjasto)

Finn-ARMA-verkosto Julkaisutiedonkeruun yhteistyöryhmä, Taidejulkaisut-alatyöryhmä

Suvi Pukero (Turun AMK), puheenjohtaja

Anu Rätty-Härkönen (Savonia)

Johanna Kiviluoto (LUT-tiedekirjasto)

Riikka Sinisalo (LUT-tiedekirjasto)

Finto-palvelun ohjausryhmä:

Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)

Julkaisuarkistopalveluiden asiantuntijaryhmä:

Minna Marjamaa (Laurea)

Ilkka Nokelainen (LUT-tiedekirjasto)

Antti Nyqvist (Haaga-Helia)

Tiina Tolonen (Oulun yliopiston kirjasto)

Kansalliskirjaston johtokunta:

Hanna Lahtinen (Laurea); varajäsen Teemu Makkonen (JAMK)

Kirjastot.fi:n ohjausryhmä:

Susanna Kinnari (Diak), varaedustaja Hellevi Hakala (Metropolia)

Koha-asiantuntijaryhmä:

Minna Kivinen (HAMK)

Mia Kujala (XAMK)

Johanna Miettunen (Haaga-Helia)

Christian Nelson (Tritonia)

KOHA-ohjausryhmä:

Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)

Pekka Uotila (XAMK)

Kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmä (Kumea):

Silja Saarikoski (SeAMK)

Irina Vikman (HAMK)

Kuvailustandardien kansallinen kehittämisryhmä:

Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)

Mervi Kivirinta (Diak)

Melindan ja kuvailuyhteistyön ohjausryhmä:

Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)

Musiikin metatiedon asiantuntijaryhmä MUUSA:

Anna-Kanerva Lamppu (Metropolia)

Palvelut avoimen FAIR-toimintakulttuurin edistäjänä -työryhmä:

Jussi Kärki (SAMK)

Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä Sisku:

Taru Fröjdholm (Centria)

Suomen tieteellisen kirjastoseuran hallitus:

Sinikka Luokkanen (HAMK)

Suomen tieteellinen kirjastoseura, Informaatiolukutaito-työryhmä:

Eerika Kiuru (HAMK)

Suomen tieteellinen kirjastoseura, Kirjastojuridiikka-työryhmä

Anna-Liisa Helosalu (LUT-tiedekirjasto)

Suomen tieteellinen kirjastoseura, Tutkijapalveluiden työryhmä:

Katja Laitila (HAMK)

Suomen tieteellinen kirjastoseura, Uuden teknologian työryhmä:

Minna Kivinen (HAMK)

Sinikka Luokkanen (HAMK)

Tieteellisten seurain valtuuskunta (TSV) Avoimen tieteen ja tutkimuksen kansallinen ohjausryhmä:

Hanna Lahtinen (Laurea)

Tieteellisten seurain valtuuskunta (TSV):

Listaus Tieteellisten seurain valtuuskunnan asiantuntijaryhmien ja työryhmien jäsenistä:

<https://avointiede.fi/fi/asiantuntijaryhmat>

Tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon ohjausryhmä

Mira Juppi (Savonia), varajäsen Minna Marjamaa (Laurea)

Yhteistilastojen uudistaminen -työryhmät:

Järjestelmä: Jussi Kärki (SAMK), Päivi Ylitalo-Kallio (Metropolia), Jarkko Meronen (SeAMK)

Sisällöt: Susanna Kinnari (Diak), Teemu Makkonen (JAMK), Sari Säynäjoki (HAMK)

Varastokirjaston johtokunta:

Jussi Kärki (SAMK)

Liite 3: AMK-kirjastolaisten osallistuminen kansainväliseen yhteistyöhön ja toimintaan

Diak:

3INAlliances (European University Alliance of Inclusion, Integration and Involvement) - yhteistyö

LUT-tiedekirjasto:

European Conference on Information Literacy 2021 (online) 20.-23.9.2021

- Best practice esitys: Essi Prykäri ja Riikka Sinisalo

Open Science Conference 2021 (online) 17.-19.2.2021

Creating Knowledge 2021 (online) 3.-4.6.2021

LIBER 2021 Conference (online) 23.-25.6.2021

Europe Forum (online) 26.-27.8.2021

Open Science Fair 2021 (online) 20.-23.9.2021

14th Nordic Resource Sharing, Reference and Collection Management Conference (online) 25.-26.10.2021

16th Munin Conference on Scholarly Publishing (online) 16.-18.11.2021

Lapin korkeakoulukirjasto:

Ryhmät:

NUAS Library Group: Susanna Parikka ryhmän jäsen, webinaareja ja kokouksia

PLC (Polar Libraries Colloquy): Susanna Parikka Steering Committeeen varapuheenjohtaja

Konferenssiosallistumiset:

Pure International Conference 2021: Toni Raja-Hanhela

Munin Conference on Scholarly Publishing 2021: Toni Raja-Hanhela

Artikkelit, konferenssiesitykset:

- Campbell Sandy, Susanna Parikka ja Cecilie Tang Moldrup (2021). Join for the knowledge, stay for the fun : preliminary PLC survey results. *Polar Libraries Bulletin, Fall 2020/Spring 2021 Issue 83*, s. 3-4. ISSN 1944-1177.
- Anne Lehto, Minna Abrahamsson-Sipponen, Tommi Harju, Susanna Parikka & Pia Södergård (2021). Three Strategic Pillars: Finnish University Libraries' fuelling Open Science and access to research-based information. 41th IATUL Conference, Bridging Universities and Society, 13th-15th July, 2021 / Porto, Portugal (online).

KV-vaihdot Lapin korkeakoulukirjastoon:

- Librarian Xavier López Sevilla, CRAI Biblioteca d'Economia i Empresa-Recerca, Barcelona, Espanja 4-8.10.2021
- Dominik Mainski, The Main Library of The John Paul II Catholic University of Lublin, Puola, 18.-22.10.2021

Laurea-ammattikorkeakoulu

OE Global Conference verkossa 27.9.-1.10.2021. Aino Helariutta

Tritonia:

Ryhmät:

NUAS Library Group, Anne Lehto

Artikkelit, konferenssiesitykset:

- Anne Lehto, Minna Abrahamsson-Sipponen, Tommi Harju, Susanna Parikka & Pia Södergård (2021). Three Strategic Pillars: Finnish University Libraries' fuelling Open Science and access to research-based information. 41th IATUL Conference, Bridging Universities and Society, 13th-15th July, 2021 / Porto, Portugal (online).